APELIADAU ATEBOLRWYDD TRETH Y CYNGOR

Arweiniad i'n
HYSBYSIAD O WRANDAWIAD

Nid yw'r canllaw hwn yn cynnwys pob pwynt am y Tribiwnlys Prisio. Nid oes rhaid i ni ddilyn popeth yn y canllaw hwn ac nid yw'n effeithio ar sut y defnyddiwn y cyfreithiau neu reoliadau perthnasol. Cyn i ni glywed eich apêl, bydd Clerc Rhanbarthol y Tribiwnlys yn ateb unrhyw gais rhesymol sydd gennych ynglŷn â chyngor am y weithdrefn.

BETH YW HYSBYSIAD AM WRANDAWIAD?

Mae ein Hysbysiad am Wrandawiad yn rhoi gwybod i chi pryd a ble y bydd y Tribiwnlys Prisio yn ystyried eich apêl.

Os na allwch ddod i'r gwrandawiad ar y diwrnod a drefnwyd ac mae rheswm da gennych am fethu â bod yn bresennol, dylech gysylltu â swyddfa'r Tribiwnlys a gofyn am ddyddiad arall. Os bydd angen oedi, gall gymryd peth amser cyn y gallwn roi dyddiad am wrandawiad newydd i chi.

Os bydd y manylion a roddir yn yr Hysbysiad yn anghywir o gwbl, dylid cysylltu â Swyddfa'r Tribiwnlys ar unwaith.

BETH DDYLWN EI WNEUD NESAF?

Mae'r Tribiwnlys yn disgwyl i chi drafod eich apêl gyda'r Cyngor/Awdurdod Bilio (AB) er mwyn ceisio ei gytuno cyn dyddiad y gwrandawiad. Rhowch wybod i'r TP gynted â phosib os ydych yn cytuno eich apêl. Gellir tynnu eich apêl yn ôl, yn ysgrifenedig, ar unrhyw adeg cyn y gwrandawiad.

PWYSIG: Os nad ydych wedi cytuno ar eich apêl erbyn 10 diwrnod cyn y dyddiad gwrandawiad a hysbyswyd, llenwch y ffurflen rhadbost amgaeëdig a'i dychwelyd ar unwaith i Swyddfa'r Tribiwnlys.

SUT MAE PARATOI FY ACHOS AR GYFER Y GWRANDAWIAD TRIBIWNLYS?

Os ydych yn dymuno mynychu'r gwrandawiad tribiwnlys, mae angen paratoi eich achos cyn y gwrandawiad. Ceisiwch baratoi gymaint â phosib o dystiolaeth i gefnogi eich achos.

Bydd angen i gynrychiolydd yr Awdurdod Bilio (AB) egluro i'r Tribiwnlys y rhesymau dros ei benderfyniad. Bydd y Tribiwnlys yn gofyn i chi am dystiolaeth i gefnogi eich achos.

Bydd y Tribiwnlys yn disgwyl fod y partïon wedi dadlennu unrhyw wybodaeth fydd yn cael ei chyflwyno yn y gwrandawiad.

Caniateir i chi:

- roi tystiolaeth ar lafar ac yn ysgrifenedig;
- gyflwyno unrhyw beth rydych yn credu all gynorthwyo eich apêl; a
- dod â rhywun gyda chi, i siarad ar eich rhan neu i ymddangos fel tyst.

OES ANGEN I MI FYNYCHU'R GWRANDAWIAD?

Mae o fantais os ydych yn gallu mynychu'r gwrandawiad, er mwyn gallu egluro neu ofyn cwestiynau, os oes angen. Fodd bynnag fe ellir delio â'ch apêl yn y ffyrdd canlynol.

Cynrychiolaethau Ysgrifenedig (mewn cysyniad â'r Rheoliadau)

Gall y Tribiwnlys ddelio a'ch apêl yn y modd hyn, ond dim ond **os yw'r holl bartïon yn cytuno i ddefnyddio'r dull yma**.

Dim ond y dystiolaeth ysgrifenedig a gyflwynir gan yr holl bartïon y gellir ei hystyried pan fo apêl yn cael ei benderfynu drwy gynrychiolaeth ysgrifenedig. Nid yw'r partïon yn bresennol mewn gwrandawiadau o'r fath.

Os ydi pawb yn cytuno, yn ysgrifenedig, byddwch yn cael eich hysbysu am y drefn.

Gall y Tribiwnlys ofyn i'r partïon am fwy o dystiolaeth. Gall hefyd benderfynu mai'r unig ffordd o ddelio â'r achos ydi drwy wrandawiad ffurfiol.

Cyflwyniad Ysgrifenedig

Os nad ydych yn gallu mynychu'r gwrandawiad, ac eisiau i'ch achos gael ei glywed **yn eich absenoldeb**, a'r partïon heb gytuno i'r dull cynrychiolaeth ysgrifenedig ffurfiol, **mae'n rhaid** i chi ysgrifennu a rhoi manylion unrhyw bwyntiau y dymunwch iddynt gael eu hystyried. Bydd y partïon eraill yn dal i fynychu'r gwrandawiad.

PWY FYDD YN BRESENNOL YN Y GWRANDAWIAD?

Aelodau'r Tribiwnlys Prisio

Fel rheol bydd tri aelod yn gwrando ar eich apêl, ond fe all dau aelod wrando apêl, os ydi pawb yn cytuno. Bydd un o'r aelodau'n cadeirio'r cyfarfod. Mae aelodau'r Tribiwnlys yn bobl leol sy'n wirfoddolwyr. Er nad ydynt efallai'n gymwys yn broffesiynol, maent yn derbyn hyfforddiant ac yn brofiadol mewn gwrando apeliadau. Mae aelodau'r Tribiwnlys yn annibynnol oddi wrth y SR, sy'n rhoi bandiau ar eiddo, a hefyd y Cyngor/Awdurdod Bilio (AB) sy'n gyrru biliau Treth y Cyngor.

Y Clerc

Mae'r Clerc yn gweithredu fel cynghorwr, ar bwyntiau o gyfraith a threfn. Mae'r Clerc yn weithiwr cyflogedig y Tribiwnlys, ac nid yw'n cymryd unrhyw ran yn y penderfyniad. Er hynny, mae'r clerc yn gyfrifol am ysgrifennu'r penderfyniad.

Cynrychiolydd yr Awdurdod Bilio

Byddwch fwy na thebyg wedi cyfarfod aelod o staff yr Awdurdod Bilio yn barod, i drafod eich apêl.

Chi

Gallwch fynychu'r gwrandawiad tribiwnlys neu ddewis cynrychiolydd, er enghraifft, ffrind neu gynghorwr proffesiynol i weithredu ar eich rhan. **(Dylai unrhyw un sy'n mynychu ar eich rhan gael awdurdod ysgrifenedig i wneud hynny)**. Gallwch hefyd ddod â rhywun fel tyst.

Y Cyhoedd

Mae gwrandawiad Tribiwnlys yn agored i'r cyhoedd. Fel rheol, yr unig bobl eraill sy'n mynychu gwrandawiad ydi'r bobl sy'n disgwyl i'w hachosion gael eu clywed.

Gallwch ofyn i'r apêl gael ei glywed yn breifat, ond mae'n rhaid dangos rheswm da dros wneud hyn.

BETH SY'N DIGWYDD YN Y GWRANDAWIAD TRIBIWNLYS?

Mae'r gwrandawiad yn weddol anffurfiol, ac rydym yn ceisio gwneud I bawb deimlo'n gartrefol. Er hynny, bydd y Tribiwnlys yn dilyn trefn, er mwyn sicrhau fod y partïon yn gallu cyflwyno eu hachosion. Bydd y Tribiwnlys yn penderfynu pwy fydd yn dechrau.

Yn ystod y gwrandawiad:

- Bydd yr holl bartïon yn cyflwyno eu hachosion;
- Pan fo'r Tribiwnlys yn gofyn i chi gyflwyno eich tystiolaeth, gallwch alw unrhyw dystion i gefnogi eich achos:
- Gallwch ofyn cwestiynau i gynrychiolydd yr AB;
- Bydd cynrychiolydd yr AB yn gallu gofyn cwestiynau i chi; a
- Gall y Tribiwnlys ofyn cwestiynau i chi a'r partïon eraill.

Gall yr aelodau ofyn i'r ddwy ochr grynhoi eu hachosion, cyn ymddeol i wneud penderfyniad.

Os nad ydych yn mynychu'r gwrandawiad neu yn cael eich cynrychioli yn y gwrandawiad, fe all y Tribiwnlys ddiystyru eich apêl.

A FYDD Y PENDERFYNIAD YN CAEL EI WNEUD YN HYSBYS I MI AR Y DIWRNOD?

Mae'r Tribiwnlys yn gallu rhoi ei benderfyniad ar lafar, ar ddiwedd y gwrandawiad. Er hynny, mae'r rhan fwyaf o dribiwnlysoedd yn gyrru eu penderfyniadau drwy'r post. Mae'n rhaid i ni, yn ôl y gyfraith, roi copi ysgrifenedig o'r rhesymau dros y penderfyniad i chi. Bydd y Tribiwnlys yn rhoi gwybod i chi pa bryd y byddwch yn derbyn y penderfyniad ysgrifenedig.

GALL Y TRIBIWNLYS DDYFARNU COSTAU?

Na. Mae'r gwasanaeth yn ddi-dâl. Dim ond costau eich hunain sy'n rhaid i chi eu talu (a chostau unrhyw un sy'n eich cynrychioli) wrth baratoi eich achos a mynychu'r gwrandawiad.

BETH OS OES GENNYF ANGHENION YCHWANEGOL?

Os oes gennych unrhyw anghenion arbennig ychwanegol, er enghraifft mewn perthynas â'ch golwg, clyw neu symudedd, rhowch wybod i swyddfa'r tribiwnlys cyn dyddiad y gwrandawiad os gwelwch yn dda – byddwn yn gwneud ein gorau i helpu. Gellir gwneud hyn ar y ffurflen ymateb y cyfeiriwyd ati ar dudalen gyntaf y daflen hon.

Gallwn wneud trefniadau ar gyfer cyfieithu, ar gais, os nad yw wedi cael ei nodi ar eich apêl yn barod. Gallwn hefyd ddarparu rhywun I gyfathrebu â chi mewn iaith arwyddion (arwyddwr).

Rydym yn ymroddedig i drin pob un yn deg. Ni fydd unrhyw un sy'n gwneud apêl yn cael eu trin yn llai ffafriol oherwydd eu hil, lliw, cenedligrwydd, oed, crefydd, tras ethnig, rhyw, rhywioldeb, statws priodasol neu anabledd.

YDI'N BOSIB CWYNO YNGLŶN Â'R GWASANAETH A DDARPARWYD?

Os oes gennych gwŷn ynglŷn â'r modd y cafodd eich achos ei drin gan weinyddiaeth y TP, yna:

- Yn gyntaf, dylech ysgrifennu at Glerc y Tribiwnlys, yn y cyfeiriad ddangosir yn ein hysbysiadau.
  Byddwch yn cael eich hysbysu o drefn cwyno llawn y Tribiwnlys yn ymateb y Clerc.

Gallwch ddefnyddio'r broses yma o gwyno yn erbyn y modd cafodd eich apêl ei ymdrin yn weinyddol gan y Tribiwnlys, yn unig. Ni allwch apelio yn erbyn penderfyniad drwy'r modd hyn. Mae apêl pellach yn erbyn y penderfyniad i'r Llysoedd Uwch.

RHAGOR O WYBODAETH

Mae hysbysiadau yng Nghymru yn cael eu darparu unai yn Gymraeg a/neu Saesneg, yn ddibynnol ar yr iaith ddefnyddiwyd yn y cynigiad gwreiddiol.

Mae'r daflen hon yn un o gyfres o daflenni sy'n rhoi gwybodaeth ynglŷn â'r gwasanaethau rydym yn eu cynnig. Mae ein taflenni eraill yn cynnwys:

- cyngor cyffredinnol ynglŷn ag apelio i'r Tribiwnlys;
- arweiniad i'n hysbysiad o gydnabyddiaeth; ac
- arweiniad i'n hysbysiad o benderfnyiad.

Rydym hefyd yn cynnig arweinlyfrau ynglŷn â delio gydag Phrisiad Treth y Cyngor ac apeliadau Rhestr Brisio Annomestig. Os ydych yn dymuno derbyn unrhyw un o'r arweinlyfrau hyn, cysylltwch â Swyddfa'r Tribiwnlys yn y cyfeiriad a ddangosir ar ein hysbysiad o wrandawiad.

Ein Cofnodion

Mae gan unrhyw un yr hawl i ymweld â swyddfeydd y TP i edrych ar gopïau o'r agendâu a phenderfyniadau wnaed gan y Tribiwnlys yn y chwe blynedd diwethaf. Agendâu yw rhestrau o apeliadau sydd wedi derbyn dyddiad gwrandawiad.

Gallwch ganfod mwy o wybodaeth ynglŷn â'r Tribiwnlysoedd Prisio ynghyd â chopïau o'r holl arweinlyfrau ar y wefan ganlynol sef: www.valuation-tribunals-wales.org.uk

Y prif ddeddfwriaeth sy'n rheoli gweinyddiaeth Treth y Cyngor yw Deddf Cyllid Llywodraeth Leol 1992 ynghyd â'r rheoliadau ategol – yn arbennig;

Rheoliadau Tribiwnlys Prisio Cymru 2010 (fel y'i diwygiwyd)

RHANBARTH DWYRAIN CYMRU	Ardaloedd: CYNGHORAU (AWDURDODAU BILIO)

Tribiwnlys Prisio Cymru
Rhanbarth Dwyrain Cymru
22 Gold Tops
CASNEWYDD NP20 4PG
Ffôn: 01633 266367
Ffacs: 01633 253270
E-bost: VTWaleseast@vtw.gsi.gov.uk

CS Powys
CBS Blaenau Gwent
CBS Caerffili
CS Sir Fynwy
CD Casnewydd
CBS Torfaen

RHANBARTH GOGLEDD CYMRU	Ardaloedd: CYNGHORAU (AWDURDODAU BILIO)

Tribiwnlys Prisio Cymru
Rhanbarth Gogledd Cymru
Adeiladau'r Llywodraeth, Bloc A (L1)
Sarn Mynach
CYFFORDD LLANDUDNO LL31 9RZ
Ffôn: 03000 625350
Ffacs: 03000 625368
E-bost: VTWalesnorth@vtw.gsi.gov.uk

CBS Wrecsam
CS Y Fflint
CS Ddinbych
CS Gwynedd
CS Ynys Môn
CBS Conwy

RHANBARTH DE CYMRU	Ardaloedd: CYNGHORAU (AWDURDODAU BILIO)

Tribiwnlys Prisio Cymru
Rhanbarth De Cymru
22 Gold Tops
CASNEWYDD NP20 4PG
Ffôn: 01633 255003
Ffacs: 01633 255004
E-bost: VTWalessouth@vtw.gsi.gov.uk

CBS Pen-y-bont ar Ogwr
CS Caerdydd
CBS Rhondda Cynon Taf
CBS Bro Morgannwg
CBS Merthyr Tudful

RHANBARTH GORLLEWIN CYMRU	Ardaloedd: CYNGHORAU (AWDURDODAU BILIO)

Tribiwnlys Prisio Cymru
Rhanbarth Gorllewin Cymru
Llys-y-Ddraig
Parc Busnes Penllergaer
ABERTAWE   SA4 9NX
Ffôn: 03000 254530
Ffacs: 03000 254522
E-bost: VTWaleswest@vtw.gsi.gov.uk

CBS Castell-nedd-Port Talbot
Dinas a Sir Abertawe
CS Caerfyrddin (Rhan 3)
CS Caerfyrddin (Rhan 1 a 2)
CS Ceredigion
CS Sir Benfro